

College van beroep voor de examens

CBE 2021-233
U2021/10149/MIC

Verzonden: 23 november 2021

Zaak 2021-233

Datum uitspraak: 20 oktober 2021

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant,

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief van 12 juli 2021 is namens de Commissie voor de examens (hierna: de Commissie) aan appellant medegedeeld dat het door hem afgelegde online tentamen voor de cursus Inleiding bestuursrecht (RB0102) van 5 juli 2021 ongeldig is verklaard.
2. Appellant heeft hier tegen beroep ingesteld bij brief van 22 juli 2021. Het beroepschrift is op 27 juli 2021 door het College van beroep voor de examens (hierna: het College) ontvangen.
3. Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft bij e-mail van 16 augustus 2021 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten.
4. Verweerster heeft het verweerschrift van 27 augustus 2021 met de daarbij behorende bijlagen overgelegd.
5. Het College heeft het beroep van appellant behandeld in een openbare zitting op 20 oktober 2021 te Heerlen. Partijen is de mogelijkheid geboden (wegens COVID19) om virtueel deel te nemen aan de hoorzitting. Appellant heeft virtueel deelgenomen aan de hoorzitting. Namens verweerster hebben mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens virtueel deelgenomen aan de zitting.

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is het volgende komen vast te staan.
2. De Commissie heeft de ongeldigverklaring als volgt onderbouwd:
"(...) Door de surveillant is, na het bekijken van uw online tentamen voor de cursus RB0102 d.d. 5 juli 2021, geconstateerd dat u uw bureaublad en uw hulpmiddelen niet heeft getoond. Zoals kenbaar gemaakt in het addendum bij de Onderwijs en examenregeling, op de website van de Open Universiteit, (...) dient een student het bureaublad te tonen, de toegestane tentamenhulpmiddelen voor de camera te tonen en, indien van toepassing, door te bladeren. (...) de Commissie kan niet anders beslissen dan uw tentamen op basis van art 4.8 sub f van de Onderwijs en examenregeling ongeldig te verklaren, omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken, dit als gevolg van het feit dat u de toegestane hulpmiddelen niet conform de instructies heeft getoond en u een niet toegestaan hulpmiddel voorhanden had. (...)"
3. Het beroep richt zich tegen de ongeldigverklaring van het online tentamen voor de cursus Inleiding bestuursrecht (RB0102) afgelegd op 5 juli 2021. Appellant betoogt dat er sprake is van een bestraffende bestuurlijke sanctie, verder dat de Commissie voor de examens haar beslissing onvoldoende heeft gemotiveerd en hem niet de mogelijkheid geboden werd te worden gehoord (voordat de beslissing werd genomen). Verder ontbreekt volgens hem enig

- bewijs waaruit blijkt dat hij de voorschriften (niet) zou hebben nageleefd. Hij betoogt dat hij op de voorgeschreven wijze zijn laptop met camera heeft gedraaid, maar dat mogelijk geen volledig beeld is ontstaan. Verder laat hij weten dat het, door het draaien van de laptop, niet mogelijk is om zelf een goed beeld te krijgen van hetgeen er gefilmd wordt waardoor hij niet kan controleren of hij alles goed in beeld heeft gebracht. Op het bureaublad zouden zich volgens appellant enkel de toegestane wettenbundels hebben bevonden. Ten slotte merkt hij op dat er voor hem, gelet op zijn arbeidsverleden en huidige positie, geen objectieve of subjectieve redenen bestaan om een online tentamen anders dan op rechtmatige wijze af te leggen, waarbij hij (ook) aangeeft het tentamen goed te hebben voorbereid.
4. De Commissie stelt, onder verwijzing naar artikel 4.8, onder f, van de OER, dat zij bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Doordat appellant zijn bureaublad niet heeft getoond en hij hulpmiddelen voorhanden had welke hij niet conform de instructie getoond heeft voor de camera, kan de Commissie geen juist oordeel vormen of appellant beschikt over de kennis, inzicht en vaardigheden die tijdens het tentamen in kwestie werden getoetst.
Onder verwijzing naar de "FAQ online groepstentamens", het addendum bij de OER 2020-2021, de Tentamen- en examenprocedures 5.2 onder c en in bijlage 8 van het Examenreglement en het document "voorkom ongeldigverklaring" (aangeboden onder andere via de tegel 'Online thuis tentamen') voert de Commissie aan dat appellant niet voldaan heeft aan de instructies die door de Commissie zijn opgesteld en waaraan studenten zich moeten houden bij een proctoringtentamen. Er zijn interne richtlijnen opgesteld over in hoeverre afwijkingen van de regels kunnen worden toegelaten. Het niet tonen van het bureaublad en het niet (pogen tot) tonen van de hulpmiddelen weegt zwaar. Op het bureaublad kunnen zich diverse niet toegestane hulpmiddelen bevinden, verder kan in de hulpmiddelen geschreven zijn of kunnen briefjes zitten met betrekking tot de lesstof.
 5. De Commissie benadrukt dat appellant niet wordt beschuldigd van fraude. Het ongeldig verklaren van een tentamen met behoud van tentamenkans is, gezien de geconstateerde onregelmatigheden bij het tentamen van appellant, de meest studentvriendelijke optie.
 6. Vooropgesteld dient te worden dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van de Commissie. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of zij genoegzaam is onderbouwd. Dit brengt met zich dat, naast de hierboven aangegeven toetsing, de beslissing van de Commissie slechts voor vernietiging in aanmerking komt als er strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
 7. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beoordeling in rechte standhoudt.
 8. Vaststaat dat appellant tijdens het online proctoringtentamen behorende bij de cursus Inleiding bestuursrecht (RB0102) afgelegd op 5 juli 2021, de hulpmiddelen niet heeft getoond en zijn bureaublad niet heeft getoond. Daar waar appellant betoogt zijn laptop te hebben gedraaid, meent het College te mogen begrijpen dat appellant een roomscan heeft gemaakt waarbij hij de kamer waarin hij zich bevond in beeld heeft gebracht. Het College overweegt dat uit de beslissing van de Commissie van 12 juli 2021 niet is gebleken dat appellant de roomscan niet (correct) heeft uitgevoerd, enkel dat hij zijn bureaublad en de hulpmiddelen niet in beeld heeft gebracht.
Met betrekking tot het niet tonen van de hulpmiddelen overweegt het College dat deze feiten niet door appellant worden betwist.
 9. Het College overweegt met betrekking tot het betoog van appellant dat er sprake zou zijn van een bestraffende bestuurlijke sanctie, waarbij de Commissie gehouden is appellant te horen voorafgaand aan het nemen van een definitief besluit en bij dit besluit de diverse belangen af te wegen, het volgende.
Voor zover appellant betoogt dat hij niet werd gehoord, waarbij het College artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in overweging neemt, overweegt het College dat volgens jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak het gebrek in bezwaar kan worden hersteld, indien de belanghebbende dan in de gelegenheid wordt gesteld om het bestuursorgaan volledig op de hoogte te brengen van zijn standpunten en belangen. Voor het hoger onderwijs, dat tegen beslissingen van de Commissie geen mogelijkheid van bezwaar kent maar enkel administratief beroep bij het College, zou herstel wellicht mogelijk zijn tijdens de minnelijke schikkingsprocedure. Het College overweegt dat appellant in het kader van de beroepsprocedure zijn standpunt en belangen naar voren heeft gebracht, maar dat de Commissie op basis van hetgeen appellant heeft aangevoerd, geen aanleiding heeft gezien om hem een schikking aan te bieden zoals ook werd gecommuniceerd met appellant per e-mail van

11 augustus 2021. Het College overweegt dat niet gekomen kan worden tot het oordeel dat, gelet op hetgeen appellante naar voren heeft gebracht in het kader van de behandeling van zijn beroep, (nog) sprake is van een gebrek zoals hierboven beschreven.

10. Het College overweegt dat volgens artikel 4.8, onder f, van de OER, de Commissie bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Het College overweegt voorts dat volgens het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 van de bacheloropleidingen en de masteropleidingen (versie 28-08-2020) herzien op 6 november 2020 (i.v.m. CBT- thuis), studenten zich strikt te dienen houden aan de genoemde instructies om te voorkomen dat een tentamen ongeldig wordt verklaard door de Commissie. Uit het addendum volgt onder meer het volgende:
- Indien de roomscan(s) niet volledig (altijd bureaublad, ruimte en hulpmiddelen tonen) of onduidelijk is/zijn, kan een tentamen door de Commissie voor de examens ongeldig worden verklaard.*
 - De student mag tijdens het tentamen gebruik maken van de voorgeschreven tentamenhulpmiddelen, deze moeten voorafgaand aan het tentamen voor de camera getoond en doorgebladerd worden en zichtbaar zijn tijdens de roomscan.*
 - Tijdens het tentamen moet het bureaublad 'schoon' zijn.*

Ten slotte stelt het College vast dat de regels en instructies omtrent het tonen van hulpmiddelen en het hebben van een schoon bureaublad voldoende kenbaar zijn, waardoor wordt voldaan aan het kenbaarheidsvereiste. Studenten worden op diverse wijzen op de hoogte gesteld van de geldende regels. Uit de informatie volgt onder meer:

- Bureau niet in beeld*
"Dit is misschien nog wel het belangrijkste: breng je bureau of tafel waar je aan werkt in beeld. Sla dit niet over. Sterker nog: doe dit extra goed, want daaraan ziet de surveillant dat je bureaublad 'clean' is (uitgezonderd uiteraard de toegestane hulpmiddelen)".
11. Het College acht de door de Commissie gehanteerde maatstaf met betrekking tot de onregelmatigheden en het daaraan in algemene zin verbonden standpunt over de ongeldigverklaring van tentamens voor in het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 beschreven gevallen, niet onjuist of onredelijk. Het College volgt de Commissie in haar stelling dat de Commissie onmogelijk kan aantonen dat appellant het bureaublad en de hulpmiddelen niet correct toont, als appellant het bureaublad en de hulpmiddelen niet heeft getoond. Het College begrijpt dat de Commissie betoogt dat enkel kan worden vastgesteld dat appellant het bureaublad en de hulpmiddelen niet heeft getoond.
12. Het College begrijpt uit het verweer van de Commissie dat tijdens het tentamen geen surveillanten meekijken, waardoor appellant tijdens het tentamen niet kon worden gewaarschuwd. Het College stelt vast dat uit het OER addendum onder meer volgt dat Proctorio een tool is om online tentamens gecontroleerd mee af te nemen, waarbij een opname wordt gemaakt die na afloop door een surveillant wordt beoordeeld. Appellant had er dan ook bekend mee kunnen zijn, dat er tijdens het tentamen geen live surveillance is om hem op eventuele onrechtmatigheden te wijzen.
13. Het College overweegt dat de Commissie gevolgd kan worden in het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken, nu niet met zekerheid kan worden vastgesteld of appellant het tentamen zelfstandig en zonder hulp heeft afgelegd. De stelling van appellant dat hij geen objectief of subjectief belang daarbij heeft, kan het College begrijpen, maar doet er niet aan af dat zekerheid over het zelfstandig en zonder hulp afleggen van het tentamen zekerheid over het zelfstandig en zonder hulp afleggen van het tentamen niet bestaat.
14. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is.

III. BESLISSING

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan door mr. Th.M. Schelfhout, voorzitter en dr. C. Gelderman, H.C.E. Pepels, dr. E.E. den Hartog-de Haas en S. van der Waal, leden, in tegenwoordigheid van S.E.M. van der Westen LLB, secretaris, op 20 oktober 2021.

w.g. de secretaris,

w.g. de voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

mr. Th.M. Schelfhout

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag